

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Γραφείο 3ο: Έκδοσης και Εφαρμογής Πυροσβεστικών
Διατάξεων και Κανονισμών

Ταχ. Διεύθυνση : Μουρούζη 4, 106 74 Αθήνα
Τηλέφωνα : 213-2157681-4
Fax : 210-7407881
E-mail : nomyp3@psnet.gr

Αριθ. Πρωτ.: 35380 Φ.700.5

ΘΕΜΑ: «Προτεινόμενα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας υφιστάμενων κατοικιών εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων»

ΣΧΕΤ.: Η υπ' αριθ. 31415 Φ.700.5/23-5-2019 εγκύκλιος ΑΠΣ (ΑΔΑ: ΩΟ2Ξ46ΜΚ6Π-807)

1. Σε συνέχεια της παραπάνω σχετικής και ερωτημάτων Υπηρεσιών του Σώματος, Δήμων, ενδιαφερόμενων μελετητών, διαχειριστών, ιδιοκτητών και ενοίκων, αναφορικά με ζητήματα πυροπροστασίας κτιρίων κατοικιών που βρίσκονται εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων, ιδίως με ημερομηνία αίτησης έκδοσης οικοδομικής άδειας πριν τις 17-2-1989, ως προς την απαίτηση τοποθέτησης, λήψης ή/και εγκατάστασης μέτρων και μέσων πυροπροστασίας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

α. Στην παραπάνω σχετική κοινοποιήθηκαν οι απόψεις της Υπηρεσίας μας αναφορικά με τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας υφιστάμενων κατοικιών.

β. Η πυροπροστασία κατοικιών που βρίσκονται εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων, λόγω έκθεσης αυτών σε εξωτερικό κίνδυνο που απειλεί πρόσωπα και περιουσίες εάν εκδηλωθεί δασική πυρκαγιά, εμπλέκει πληθώρα παραμέτρων εξέτασης και επηρεάζεται πρωτίστως από τη βλάστηση, τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες και την τοπογραφία της περιοχής. Για τους λόγους αυτούς στους οικισμούς επικίνδυνων δασών και δασικών εκτάσεων κατά τα οριζόμενα στο Π.Δ. 575/1980 (Α' 157) (Κατηγορία Ι) ως ουσιώδους σημασίας κρίνεται κατά την άποψή μας, η σύνταξη και εφαρμογή Δασικής Διαχειριστικής Μελέτης του περιβάλλοντος χώρου και του οικισμού από την αρμόδια Αρχή, που μεταξύ άλλων προτείνεται να λαμβάνει υπόψη τα Πρότυπα του Εθνικού Οργανισμού Πυροπροστασίας των Η.Π.Α. «NFPA 1141- Fire Protection Infrastructure for Land Development in Wildland, Rural and Suburban Areas» και «NFPA 1144- Standard for Reducing Structure Ignition Hazards from Wildland Fire». Επίσης, συστήνεται η εξέταση δυνατότητας κατασκευής περιφερειακής οδού κατάλληλης για κίνηση πυροσβεστικών οχημάτων, εγκατάστασης πυροσβεστικών υδροστομιών (ΕΛΟΤ EN 14339 ή ΕΛΟΤ EN 14384) με ημισυνδέσμους συμβατούς με εκείνους που διαθέτουν τα πυροσβεστικά οχήματα σε απόσταση μικρότερη των 100 μέτρων μεταξύ τους και υδροδοτούμενων από αυτόνομο δημοτικό υδροδοτικό δίκτυο, εκτοξευτήρων νερού κατάσβεσης ή/και προληπτικής διαβροχής κατά NFPA 1964, ΕΛΟΤ EN 15167 ή σχετικό πρότυπο, κατασκευής επαρκούς αριθμού, κατάλληλων, απομακρυσμένων και ανεξάρτητων οδών διαφυγής, καθώς και ύπαρξης ενός (1) ή περισσότερων κτιρίων προσωρινής καταφυγής, θεωρητικού πληθυσμού για ελάχιστο συντελεστή 0,4 τ.μ./άτομο και τουλάχιστον ίσου με το μέγιστο πληθυσμό του οικισμού κατά την αντιπυρική περίοδο, όπου λόγω θέσης ή/και κατασκευής αυτών μπορούν να καταφύγουν οι πολίτες εφόσον κριθεί αναγκαίο.

2. Στο συνημμένο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, δίνονται τα ελάχιστα προτεινόμενα κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας μέτρα και μέσα πυροπροστασίας υφιστάμενων κατοικιών εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων

χωρίς αυτά να επιβάλλονται, ούτε να τίθενται δεσμευτικοί όροι ή κυρώσεις, είτε περαιτέρω ανάμιξη των Υπηρεσιών του Σώματος.

3. Παρακαλούμε για την κοινοποίηση της παρούσας, καθώς και της παραπάνω σχετικής στους ενδιαφερόμενους, εφόσον ζητηθεί.

4. Η παρούσα να αναρτηθεί σύμφωνα με την Εγκύκλιο 54/Α.Π.Σ.

214-2019

CHRISTOS
TSAVALOPOULOS

Ψηφιακά
υπογεγραμμένο από
CHRISTOS
TSAVALOPOULOS
Ημερομηνία:
2019.06.11 13:55:25

Ο Αρχηγός
Βασίλειος Μαθαιόπουλος
Αντιστράτηγος ΠΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ / ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
Γραφείο κας Υπουργού
Π. Κανελλοπούλου 4, 101 77 Αθήνα
2. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας
Ευαγγελιστρίας 2, 105 63 Αθήνα
3. Υπουργείο Εσωτερικών
Γραφείο κ. Υπουργού
Σταδίου 27, 101 83 Αθήνα
4. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
Γραφείο κ. Υπουργού
Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε, 156 69 Αθήνα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
(Συνημμένο στην υπ' αριθ. 35380/11-6-2019 Εγκύκλιο ΑΠΣ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέρος 1
Πεδίο Εφαρμογής

1. Το παρόν Παράρτημα αποτελεί συνέχεια του Παραρτήματος της υπ' αριθ. 31415 Φ.700.5/23-5-2019 εγκυκλίου ΑΠΣ (ΑΔΑ: ΩΟ2Ξ46ΜΚ6Π-807), συνισχύνει με αυτό και καθορίζει τα προτεινόμενα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας υφιστάμενων κατοικιών που ευρίσκονται εντός ή πλησίον δασών και δασικών εκτάσεων.
2. Για τις ανάγκες του παρόντος Παραρτήματος στις κατοικίες δασών ή δασικών εκτάσεων, εμπίπτουν εκείνες που βρίσκονται εντός ή σε απόσταση έως 300 m από τα όρια αυτών, περιλαμβανομένων των δασογενών εκτάσεων, που αν και δεν χαρακτηρίζονται τυπικώς ως δάση ή δασικές εκτάσεις προσομοιάζουν προς αυτές.
3. Δεν επιδιώκεται η παρεμπόδιση χρήσης εναλλακτικών ή νέων, πρακτικών, συσκευών ή συστημάτων εφόσον διασφαλίζεται ισοδύναμη πυροπροστασία.
4. Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας του παρόντος, προτείνεται να τηρούνται επίσης, σε κατοικίες που από άποψη πυροπροστασίας εμπίπτουν στις διατάξεις των π.δ. 71/1988 (Α΄ 32) και π.δ. 41/2018 (Α΄ 80) εφόσον δεν τίθενται αυστηρότερα μέτρα, καθώς και σε επιχειρήσεις-εγκαταστάσεις που δραστηριοποιούνται στις ανωτέρω εκτάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΟΜΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
Μέρος 2

1. **Δείκτης πυραντίστασης.** Δείκτης πυραντίστασης δομικών στοιχείων περιβλήματος κατοικίας ≥ 30 min ((R)EI-30) κατά ΕΛΟΤ EN 13501-2.
2. **Περιορισμός επιφανειακής εξάπλωσης φλόγας.** Επάλειψη ξύλινων εξωτερικών μερών με κατάλληλο υλικό όπως βερνίκι, προς απομείωση της ταχύτητας επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας (κλάση A1 ή A2-s1,d1 κατά ΕΛΟΤ EN 13501-1) και επανάληψη επάλειψης σύμφωνα με τις οδηγίες του παρασκευαστή του υλικού και εν γένει χρήση εξωτερικών καυστών δομικών στοιχείων που απομειώνουν την ταχύτητα επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας.
3. **Άλλες (εναλλακτικές) προτάσεις**
  - 3.1 Κατασκευή μάντρας ύψους ≥ 1 m από άκαυστα υλικά περιμετρικά του οικοπέδου και ύπαρξη άνωθεν της μάντρας και σε επαφή με αυτήν, μεταλλικού πλέγματος ύψους $\geq 0,5$ m με άνοιγμα βρόγχου ≤ 1 cm².
  - 3.2 Κάλυψη ανοιγμάτων εξαερισμού και καπνοδόχων που δεν κλείνουν με άλλο τρόπο, με μεταλλικό πλέγμα από σύρματα διαμέτρου τουλάχιστον 1 mm και επιφάνεια βρόγχου < 25 mm².
  - 3.3 Κάλυψη καυστών εξωτερικών κουφωμάτων από μη καυστά υλικά εφόσον δεν είναι εφικτή η τοποθέτηση πυράντοχων.
  - 3.4 Πλήρωση εξωτερικών διακένων με κατάλληλα υλικά.
  - 3.5 Εξέταση χρήσης αυτόματων διατάξεων κάλυψης καυστών εξωτερικών κουφωμάτων και ανοιγμάτων όπως χαλύβδινων ρολών, διατάξεων κλεισίματος αεραγωγών κλπ
  - 3.6 Εξέταση χρήσης πυράντοχων εξωτερικών κουφωμάτων όπως θυρών, ιδιαίτερα των υπόγειων χώρων. Εναλλακτικά, είναι αποδεκτές, αυτοκλειόμενες χαλύβδινες πόρτες με λαμαρίνα πάχους τουλάχιστον 1,5 mm χωρίς γρίλιες που εφάπτονται σε πατούρες της μεταλλικής κάσας σε πλάτος > 25 mm.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
Μέρος 3

Για την απομείωση του κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς και ταχείας εξάπλωσης αυτής, πρέπει να τηρούνται ορισμένα μέτρα προληπτικής πυροπροστασίας. Επιπροσθέτως των κάτωθι αναφερόμενων προληπτικών μέτρων πυροπροστασίας και των μη επιτρεπόμενων ενεργειών, επιβάλλεται η λήψη κάθε άλλου κατά περίπτωση μέτρου που αποσκοπεί στην αποφυγή αιτίων και τη μείωση του κινδύνου από πυρκαγιά.

1. Απαιτούμενες ενέργειες

- (1) Τοποθέτηση καυστών ή εύφλεκτων υλικών και αντικειμένων όπως απορριμμάτων, καυσόξυλων και δεξαμενών πετρελαίου εντός πυράντοχης ή μεταλλικής κατασκευής και σε επαρκή απόσταση από κτίσματα.
- (2) Τακτικός καθαρισμός αυλής, στέγης και υδρορροών από απορρίμματα και υπολείμματα βλάστησης όπως πευκοβελόνες, ξερά φύλλα και χόρτα και απομάκρυνση αυτών.
- (3) Με την επιφύλαξη των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, τακτικό κλάδεμα και καθαρισμός δένδρων και θάμνων πλησίον της κατοικίας από τυχόν υπάρχοντα ξερά κλαδιά, κοπή κλαδιών που εφάπτονται ή βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 10m από τα εξωτερικά δομικά στοιχεία, αραίωμα μη ανθεκτικής στη φωτιά δενδρώδους βλάστησης, δημιουργία ζώνης ασφαλείας πλάτους ≥ 10 m γύρω από την κατοικία και φύτευση δένδρων ανθεκτικών στη φωτιά.
- (4) Αποφυγή εσωτερικής τοποθέτησης αντικειμένων που συμβάλλουν στην αύξηση του πυροθερμικού φορτίου ή της ταχύτητας επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας, πλησίον των εξωτερικών ανοιγμάτων και τοποθέτηση αυτών στους εσωτερικούς χώρους, ή/και επάλειψη αυτών με κατάλληλα υλικά περιορισμού της ταχύτητας επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας.

2. Μη επιτρεπόμενες ενέργειες

- (1) Χρήση ευκόλως καυστών εξωτερικών δομικών στοιχείων και υλικών, για κατασκευή υδρορροών, παραθυρόφυλλων, κεραμιδιών, στεγών κ.ά.
- (2) Καύση απορριμμάτων και υπολειμμάτων βλάστησης κατά την αντιπυρική περίοδο.
- (3) Πραγματοποίηση θερμών εργασιών (όπως ηλεκτροσυγκολλήσεις), χρήση τροχού και γενικά κάθε εργασίας που προκαλεί σπινθήρα ή γυμνή φλόγα κατά την αντιπυρική περίοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Μέρος 4
Μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας

Υδροδότηση

Η εγκατάσταση και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των στοιχείων υδροδότησης εξαρτώνται πρωτίστως από τη βλάστηση, τις καιρικές συνθήκες και την τοπογραφία της περιοχής και δύνανται να εξεταστούν για ομάδες κατοικιών ή οικισμούς στο πλαίσιο εφαρμογής δασικής διαχειριστικής μελέτης που μπορεί να εξετάζει επιπλέον μέσα πυροπροστασίας όπως εκτοξευτήρες διαβροχής.

1. Σημεία υδροληψίας. Εγκατάσταση ενός (1) ή περισσότερων σημείων υδροληψίας στον περίβολο της κατοικίας που διαθέτουν εύκαμπτους ελαστικούς σωλήνες μήκους έως είκοσι (20) m και διάμετρο τουλάχιστον 15 mm με ακροφύσιο προς κάλυψη κάθε σημείου του περιβόλου.

2. Σύστημα καταιονισμού ύδατος.

2.1 Γενικές τεχνικές προδιαγραφές. Εγκατάσταση αυτόματου συστήματος καταιονισμού ύδατος με ανεξάρτητη βαλβίδα ελέγχου, κατά προτίμηση κατασκευασμένου από γαλβανισμένο χάλυβα με ανεστραμμένους, καταιονητήρες ανοικτού τύπου (που ενεργοποιούνται από κατάλληλα σχεδιασμένη διάταξη πυρανίχνευσης) ή αυτόματους, που καλύπτουν την κορυφογραμμή της στέγης ή την περίμετρο αυτής εάν είναι επίπεδη, διαβρέχουν την εξωτερική τοιχοποιία με έμφαση στα κρίσιμα στοιχεία όπως κουφώματα και καυστά γείσα, με ελάχιστη πίεση κάθε καταιονητήρα 0,5 bar. Τα

στοιχεία κάθε τέτοιου συστήματος που διαθέτει κατάλληλη διάταξη αποστράγγισης, φέρουν επαρκή αντιδιαβρωτική και αντιψυκτική προστασία. Εναλλακτικά, αντί της αυτόματης είναι αποδεκτή η χειροκίνητη ενεργοποίηση εφόσον το σύστημα διαθέτει καταιονητήρες ανοικτού τύπου και ανεξάρτητη βαλβίδα ελέγχου υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει συνεχής επιτήρηση του χώρου, ιδίως κατά την αντιψυκτική περίοδο.

2.2 Επιπρόσθετες απαιτήσεις. Αναλυτικά στοιχεία σχεδιασμού και κατασκευής, όπως παροχής νερού ανά τρέχον m περιμέτρου κτιρίου ή προστατευόμενου δομικού στοιχείου, αναλόγως ορόφου, παρέχει μεταξύ άλλων, το πρότυπο NFPA 13.

3. Πηγή υδροδότησης. Κάθε σύστημα καταιονισμού ύδατος και υδροληψίας έχει προτεινόμενη ελάχιστη αυτονομία μισής (1/2) hr και διαθέτει ως πηγή υδροδότησης ανεξάρτητη δεξαμενή και αντλητικό συγκρότημα που λαμβάνει κίνηση από πετρελαιοκίνητη μηχανή εσωτερικής καύσης ή ηλεκτροπαραγωγό ζεύγος συνδεδεμένο με πετρελαιοκίνητη μηχανή εσωτερικής καύσης. Ο όγκος της δεξαμενής καθορίζεται μεταξύ άλλων από τον αριθμό των καταιονητήρων που αναμένεται να λειτουργήσουν ταυτόχρονα σύμφωνα με το σχεδιασμό. Αποδεκτές, είναι επίσης οι κολυμβητικές, αρδευτικές και άλλες αξιόπιστες δεξαμενές, περιλαμβανομένων των κατασκευασμένων από πλαστικό εφόσον είναι επαρκώς προστατευμένες. Εναλλακτικά δύναται η υδροδότηση να πραγματοποιείται από κατάλληλα σχεδιασμένο αυτόνομο δημοτικό υδροδοτικό δίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΗΡΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΩΝ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας του παρόντος, λαμβάνονται, τοποθετούνται και κατά περίπτωση μελετώνται και εγκαθίστανται, χωρίς την ανάμιξη των Υπηρεσιών του Σώματος.

Ο Αν. Διευθυντής Νομικής Υπηρεσίας
Μιχαήλ Γ. Κρασσάς
Αντιπύραρχος